

Motion

Kvinnors smärtproblematik ska tas på allvar - Endometrios.

Kvinnors smärta ska tas på allvar och det krävs ett kunskapslyft om kvinnosjukdomar inom primärvård och elevhälsa. En av tio kvinnor i fertil ålder beräknas ha endometrios, en inflammatorisk, östrogenberoende sjukdom, där livmoderslemhinna letar sig utanför livmodern. Endometrioshärdar kan sätta sig på kroppens övriga organ som exempelvis urinblåsa och tarmar och leda till sammanväxningar.

Endometrios orsakar smärtor både före och under mens, vanligtvis i mage, rygg och ljumskar samt vid toalettbesök och vid samlag. Smärtorna kan vara så svåra att man kräks eller svimmar och blir sängliggande i flera dagar. Även mycket små endometrioshärdar kan ge stora smärtor. Ett ytterligare symptom vid endometrios är svårigheter att bli gravid.

Symptomen är individuella och kommer i skov. Även om endometrios är en godartad sjukdom kan den leda till livslånga symtom. Enligt studier löper även kvinnor med endometrios en högre risk att drabbas av ovarialcancer.

Ofta börjar besvären i tidiga tonåren, det är därför viktigt att elevhälsan redan då kan hjälpa elever med symptom som kan misstänkas vara endometrios. Det tar vanligtvis ca. 5-7 år men kan ibland ta upp till åtta år innan kvinnor får rätt diagnos, vilket är helt oacceptabelt. Enligt Socialstyrelsens beräkning är medelåldern för diagnos 37 år, trots att symtomen börjar tidigt i tonåren. Ofta har kvinnan sökt hjälp hos flera olika instanser innan hon får hjälp. Många endometriosdrabbade får felaktiga diagnoser som t.ex. urinvägsinfektion eller IBS, då symptomen vid endometrios ibland påminner om dessa.

För att ge kvinnor rätt vård och hjälp i ett tidigare skede, för att spara lidande och ge sjukdomen ett lindrigare förlopp så behöver vi öka kunskapen om endometrios hos både elevhälsa samt inom primärvården.

Vi bör också säkerställa att elevhälsan och primärvården i Region Örebro län har skriftliga rutiner för handläggning av misstänkt endometrios, detta för att skapa en trygg vårdkedja för rätt diagnos och snabb behandling.

Regionfullmäktige föreslås därför besluta:

Att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att införa skriftliga rutiner för primärvården vid misstänkt endometrios.

Att hälso- och sjukvårdsnämnden arbetar fram riktlinjer för hur elevhälsan bör agera vid misstänkt endometrios.

Att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att utöka kunskapen om endometrios på länets ungdomsmottagningar.

Anna Nordqvist
Moderaterna